

Koka pērlīšu izgatavošana

Autors: Juris Bidzāns

Bauskas BJC interešu izglītības skolotājs

Ievads. Koka pērlīšu izgatavošana.

Koka pērlīšu darināšana no klūgām ir radošs un praktisks process, kas ļauj izmantot dabīgo materiālu – kārķu klūgas, lai izgatavotu un pārvērstu tās skaistās, dabīgās rotaslietās. Šī salīdzinoši vienkāršā praktiskā darbība ir piemērota gan skolēniem, gan pieaugušajiem, kas interesējas par lietderīgu brīvā laika pavadīšanu un kokapstrādi.

Ievads. Koka pērlīšu izgatavošana

Skolēni vecumposmā no 10-14 gadiem ir mērķa grupa, lai apgūtu koka pērlīšu izgatavošanas pamatus un attīstītu praktiskās prasmes drošā un radošā darba vidē.

Šajā vecuma posmā pietiekami attīstītas:

- sīkās motorikas prasmes;
- laba roku un acu koordinācija;
- iemaņas strādāt ar vienkāršiem instrumentiem;
- koncentrēšanās spējas precīziem darba soļiem.

Turklāt šajā vecumā bērni jau var apgūt drošības noteikumus un strādāt patstāvīgi, protams, pieaugušo uzraudzībā.

Mērķis un uzdevumi. Koka pērlīšu izgatavošana

Praktiskās nodarbības mērķis

Attīstīt bērnu prasmes un iemaņas darbā ar koku, izgatavojot koka pērlītes ar vienkāršiem rokas instrumentiem.

Praktiskās nodarbības uzdevumi

- Iepazīties ar kārklu klūgu apstrādes pamatnoteikumiem un drošības prasībām, izmantojot rokas instrumentus. (Piemēram, kā pareizi turēt nazi, kā droši izmantot urbīti vai vīli.)
- Izvēlēties un sagatavot kārklu klūgu sagataves pērlīšu izgatavošanai (nogriezt, nomizot, sazāģēt vajadzīgajā garumā).
- Izveidot pērlītes formu, izurbt caurumu un noslīpēt virsmu, piemērotu rotaslietu un dekoru izgatavošanai.
- Izgatavot vienkāršu rotaslietu vai dekoru.

Nepieciešamie instrumenti. Koka pērlīšu izgatavošana

Nr	Instrumenti	Darbība
1.	Koka irbulīši	➤ Klūgu mizošana
2.	Zāģītis vai nazis	➤ Klūgu griešana ➤ Klūgu garināšana
3.	Smilšpapīrs: rupjš; vidējs; smalks	➤ Pērlīšu formas veidošana ➤ Pērlīšu slīpēšana ➤ Pērlīšu pulēšana
4.	Urbjmašīna vai rokas urbis	➤ Pērlīšu formas veidošana ➤ Pērlīšu slīpēšana ➤ Caurumu veidošana pērlītēs
5.	Garie koka iesmiņi	➤ Pērles ornamentēšana ➤ Pērles apstrāde ar eļļu, vasku

1.solis. Klūgu sagatavošana un apstrāde

Klūgu izvēle: izmanto kārklu klūgas. Labāk klūgas griezt, sulu cirkulēšanas laikā - pavasarī, lai tās būtu lokanas un viegli apstrādājamas.

Klūgu mizošana: klūgu mizo, velkot to starp diviem koka irbulīšiem, lai noņemtu mizu. Nemizotas klūgas arī var izmantot, bet mizotas ir gaišākas un vieglāk apstrādājamas.

Žāvēšana: pēc mizojšanas klūgas jāžāvē, vismaz 3-5 diennaktis.

2.solis. Koka pērlīšu sagatavju izgatavošana

- Klūgas sagriež gabalos, kuru garums atbilst vēlamajam pērlītes izmēram (apmēram 1–2 cm)
- Klūgas vēlams griezt ar asu nazi
- No klūgām var veidot arī koka «ilknīšus»

3.solis. *Cauruma urbšana pērlītēs*

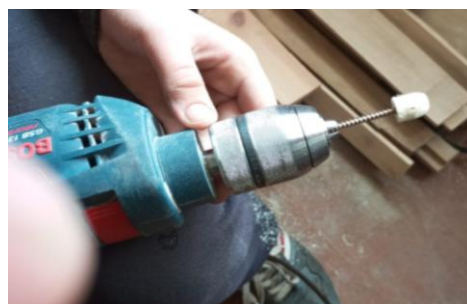
Ar smalku rokas urbi vai urbjašānu izurbj caurumu pērlītes vidū, lai varētu izvilkēt auklu vai diegu.

Urbšana jāveic lēnām un uzmanīgi, lai sagatave nesaplīstu.

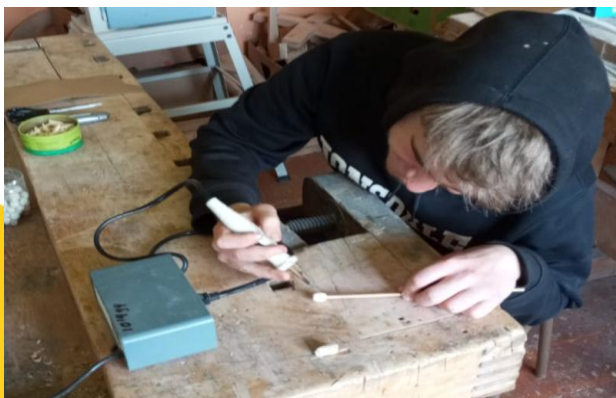
4.solis. Koka pērlīšu veidošana

Rokas urbī nostiprina skrūvi. Uzmanīgi uzskrūvē pērles sagatavi, aptuveni 1/3. Sāk slīpēšanu ar smilšpapīra palīdzību, veidojot apaļu vai ovālu pērles formu

5.solis. *Pērlīšu slīpēšana, ornamentēšana*

- Pērlītes virsmu slīpē ar smilšpapīru, sākot ar rupjāku un beidzot ar smalkāku, lai iegūtu gludu un patīkamu virsmu
- Uz izveidotās pērlītes virsmas var veidot ornamentu dažādās tehnikās. Populārākā tehnika – iededzināšanas tehnika
- Pēc nepieciešamības pērlītes var apstrādāt ar lineļļu vai vasku, lai uzlabotu izskatu un aizsargātu koku. Šī metode ir efektīva, jo izmanto dabīgu materiālu, saglabā koka struktūru un veido estētisku rezultātu.

6.solis. Koka pērlīšu izmantošana

Koka pērles virtenēs var savienot ar diegu, gumiju, auklu vai stiepli. Koka pērles var izmantot lai pagatavotu rokassprādzes, kakla rotas. Darinātu dizaina priekšmetus un suvenīrus. Gatavos izstrādājumus var izmantot kā prezentācijas materiālus.

Paldies par uzmanību!